

Pratarmė

Pirmą kartą apie vaišešiką sužinojau 2010 m. rudenį Vilniaus universiteto bibliotekoje užėjęs į orientalistikos skaityklą, kur dėmesį patraukė daugiau nei 10 lentynoje gulinčių *The Encyclopedia of Indian Philosophies* tomų, tarp kurių buvo ir 2–asis tomas, skirtas nyāyos ir vaišešikos mokykloms. Tai buvo mano pirmasis sąmoningas susidūrimas su Indijos filosofija. Ką tik mokyklą baigusį ir iki tol skaičiusį tik apie Vakarų filosofiją (pvz., Arno Anzenbacherio „Filosofijos įvada“) jaunuolį, atsivertus minėtą enciklopediją ir ypač jos antrąjį tomą, pribloškė ne tik nepažįstama terminų gausa, bet ir daugybė tekstų ir mąstytojų vardų, apie kuriuos iki tol nieko nebuvau girdėjęs. Vėliau pasiteiravus apie Indijos filosofiją ir vaišešiką pažįstamų, supratau, kad tai beveik visiems buvo *terra incognita*.

Nepažintoji ir mįslingoji filosofija paliko milžinišką įspūdį ir sukėlė entuziazmą į ją pasinerti: prieš tai įgijus istorijos bakalaurą, 2017 m. sėkmingai apsigyniau filosofijos magistro darbą apie vaišešiką ir Aristotelio filosofiją, o 2021 m. ir filosofijos daktaro disertaciją apie vaišešiką ir jos recepciją Rytų Azijoje. Ši knyga yra pagrindinio vaišešikos teksto – „Vaišešika sūtros“ vertimas ir jo aiškinamieji komentarai. Vertimas buvo parengtas 2022 m. organizuojant nuotolinius „Rytų filosofijos tekstų skaitymus“: per trisdešimt po pusantros valandos trunkančių susitikimų kartu su kitais entuziastais perskaitėme ir aptarėme visą „Vaišešika sūtros“ tekstą. Norėčiau nuoširdžiausiai padėkoti aktyviausiems skaitymų dalyviams: Agnei Černiauskaitei, Aidui Gestautui, Gediminui Giedraičiui, Sauliui Martusevičiui ir Loretai Raškevičiūtei. Tarp dalyvių

norėčiau išskirti Vladą Neniškį, kuris ne tik dalyvavo beveik visuose skaitymų susitikimuose, bet ir savo išsamiais bei reflektiviais komentarais padarė daug teksto ištarų aiškesnėmis. Tikiuosi, kad „Vaišešika sūtra“ leis pasisemti įžvalgų ir įkvėpimo domėtis Indijos filosofija!